

การจัดสวัสดิการสังคมที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองของผู้สูงอายุ
ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคำครั่ง อำเภอดงขุดม จังหวัดอุบลราชธานี
Social Welfare Provision that Affects the Enhancement of Self-Esteem
of the Elderly in Kham Khrang Subdistrict Administrative Organization
Dech Udom District Ubon Ratchathani

¹เกรียงไกร แสนลา, ²ธีรพล กาญจนากาศ, ³กิตติวัฒน์ รัตนดิลก ณ ภูเก็ต

¹Kriangkai Seenla, ²Theerapol Karnchanakas, ³Kittiwat Rattanadilok Na Phuket

¹⁻³คณะสังคมศาสตร์และศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยทองสุข

¹⁻³Faculty of Social Sciences and Education, Thongsook College

¹Corresponding author, e-mail: keriyng095@gmail.com

Received: May 25, 2026; Revised: June 19, 2026; Accepted: June 24, 2026

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคำครั่ง อำเภอดงขุดม จังหวัดอุบลราชธานี 2) ระดับการเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคำครั่ง อำเภอดงขุดม จังหวัดอุบลราชธานี และ 3) อิทธิพลของการจัดสวัสดิการสังคมที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคำครั่ง อำเภอดงขุดม จังหวัดอุบลราชธานี เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป มีสัญชาติไทยและมีภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลคำครั่ง การสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย ด้วยวิธีบังเอิญ จำนวน 297 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ การทดสอบสมการถดถอยพหุคูณ และการทดสอบสมมติฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคำครั่ง อำเภอดงขุดม จังหวัดอุบลราชธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ระดับการเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคำครั่ง อำเภอดงขุดม จังหวัดอุบลราชธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก และ 3) ความสัมพันธ์การจัดสวัสดิการสังคมที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคำครั่ง โดยรวมอยู่ในระดับสูงมาก ($r_{xy}=.962$) เมื่อทดสอบถดถอยพหุคูณอิทธิพลการจัดสวัสดิการสังคม (β) แสดงว่าตัวแปร ด้านรายได้ (X_2) ด้านนันทนาการ (X_4) ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล (X_1) ด้านที่พักอาศัย (X_3) ด้านความมั่นคงและการคุ้มครอง (X_5) และด้านการสร้างบริการและเครือข่ายการเกื้อหนุน (X_6) สามารถร่วมกันพยากรณ์การเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองของผู้สูงอายุ มีอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 92.50 ($R^2=.925$) และผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า การจัดสวัสดิการสังคมมีผลเชิงบวกต่อการเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองของผู้สูงอายุ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: สวัสดิการสังคม; การเสริมสร้าง; คุณค่า; ผู้สูงอายุ

Abstract

This research article aims to study 1) the level of social welfare provision for the elderly in Kham Krang Subdistrict Administrative Organization, Det Udom District, Ubon Ratchathani Province; 2) the level of self-esteem enhancement among the elderly in Kham Krang Subdistrict Administrative Organization, Det Udom District, Ubon Ratchathani Province; and 3) the influence of social welfare provision on self-esteem enhancement among the elderly in Kham Krang Subdistrict Administrative Organization, Det Udom District, Ubon Ratchathani Province. This is quantitative research. The research population consisted of elderly individuals aged 60 years and above, who were Thai nationals and resided in the Kham Krang Subdistrict Administrative Organization area. Simple random sampling was used 297 people, the research tools used were questionnaires, statistics for data analysis included mean, standard deviation, correlation coefficient analysis, multiple regression equation testing, and hypothesis testing.

The research results found that 1) level of social welfare provision for the elderly in the Kham Krang Subdistrict Administrative Organization, Det Udom District, Ubon Ratchathani Province, overall, it is at high; 2) level of self-esteem enhancement among the elderly in Kham Krang Subdistrict Administrative Organization, Det Udom District, Ubon Ratchathani Province, overall, it is at high; and 3) The relationship between social welfare provision and the enhancement of self-esteem among the elderly in the Kham Krang Sub-district Administrative Organization area was very high overall ($r_{xy}=.962$). Multiple regression testing of the influence of social welfare provision (β) showed that the variables income (X_2), recreation (X_4), health and medical care (X_1), housing (X_3), security and protection (X_5), and the creation of services and support networks (X_6) could collectively predict the enhancement of self-esteem among the elderly, with a predictive power of 92.50% ($R^2=.925$); The hypothesis testing results revealed that social welfare provision has positive effect on enhancing self-esteem among the elderly, with statistical significance .01.

Keywords: Social Welfare; Empowerment; Value; The Elderly

บทนำ

ประเทศไทยกำลังก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างเต็มรูปแบบ อันเป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรในช่วงหลายทศวรรษที่ผ่านมา โดยเฉพาะการลดลงของอัตราการเกิดอย่างต่อเนื่อง ควบคู่กับความก้าวหน้าทางการแพทย์และสาธารณสุขที่ช่วยยืดอายุขัยของประชาชน รวมถึงการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีผลต่อรูปแบบการดำรงชีวิตของคนไทย ข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติระบุว่า ประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปมีสัดส่วนเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง และประเทศไทยได้ก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ ซึ่งผู้สูงอายุมีสัดส่วนไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของประชากรทั้งหมด (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2564) การเพิ่มขึ้นของจำนวนผู้สูงอายุส่งผลให้เกิดความท้าทายในหลายมิติ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และระบบสวัสดิการของประเทศ โดยเฉพาะภาระค่าใช้จ่ายด้านการดูแลสุขภาพ การจัดบริการสังคม และการพัฒนาระบบสนับสนุนที่เหมาะสมต่อการดำรงชีวิตในวัยสูงอายุ ผู้สูงอายุจำนวนมากประสบปัญหาด้านรายได้ไม่เพียงพอ ภาวะพึ่งพิง การเจ็บป่วยเรื้อรัง รวมถึงความรู้สึกโดดเดี่ยวและขาดการมีส่วนร่วม

ทางสังคม ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ล้วนส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตและสุขภาวะโดยรวมของผู้สูงอายุอย่างมีนัยสำคัญ (กรมกิจการผู้สูงอายุ, 2563)

การจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุเป็นนโยบายสาธารณะที่มีความสำคัญต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงของประเทศไทยสู่สังคมสูงวัย ภาครัฐได้ดำเนินนโยบายด้านเศรษฐกิจ สุขภาพ และสังคม เช่น ระบบประกันสุขภาพถ้วนหน้า เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ และกองทุนผู้สูงอายุ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและลดความเหลื่อมล้ำ อย่างไรก็ตาม การดำเนินงานให้เกิดผลเป็นรูปธรรมจำเป็นต้องอาศัยบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีความใกล้ชิดกับประชาชนและเข้าใจบริบทพื้นที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงมีบทบาทสำคัญในการออกแบบและจัดสวัสดิการที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตและความต้องการของผู้สูงอายุ เพื่อให้เข้าถึงบริการได้อย่างทั่วถึงและเหมาะสม (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2562) การจัดกิจกรรมทางสังคมและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุในชุมชนเป็นองค์ประกอบสำคัญของสวัสดิการสังคมที่ช่วยเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเอง ผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ เช่น การส่งเสริมสุขภาพ งานจิตอาสา หรือการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น จะเกิดความรู้สึกว่าตนเองยังมีบทบาทและคุณค่าต่อสังคม การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นอย่างต่อเนื่องช่วยลดความโดดเดี่ยว และเพิ่มความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง (Bowling, 2007)

การเห็นคุณค่าในตนเอง (Self-Esteem) เป็นแนวคิดทางจิตวิทยาที่สะท้อนการรับรู้และการประเมินคุณค่าของตนเอง ระดับที่บุคคลยอมรับ เคารพ และให้คุณค่ากับตนเองทั้งด้านความสามารถ ศักยภาพ และบทบาททางสังคม สำหรับผู้สูงอายุ การเห็นคุณค่าในตนเองมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงด้านสุขภาพ บทบาททางสังคม รายได้ และการสูญเสียบุคคลใกล้ชิด ซึ่งอาจก่อให้เกิดความรู้สึกด้อยคุณค่าหรือขาดความมั่นใจได้ อย่างไรก็ตาม ผู้สูงอายุที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงมักสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ได้ดี ยอมรับข้อจำกัดของตนเอง และดำรงชีวิตในวัยสูงอายุได้อย่างมีความสุข มีศักดิ์ศรี และมีความหมาย (Rosenberg, 2015) สำหรับการเห็นคุณค่าในตนเองมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสุข ความพึงพอใจในชีวิต และสุขภาวะทางจิตใจ ผู้ที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงมักมองชีวิตในแง่บวก มีความหวัง และสามารถรับมือกับความเครียดได้ดี สำหรับผู้สูงอายุ การเห็นคุณค่าในตนเองเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางสังคม ผู้สูงอายุที่ตระหนักถึงคุณค่าและบทบาทของตนเองมักกล้าแสดงออก เข้าร่วมกิจกรรม และสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้เกิดความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและลดความโดดเดี่ยว ในทางตรงกันข้าม ผู้สูงอายุที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำมักหลีกเลี่ยงการเข้าสังคม เสี่ยงต่อภาวะซึมเศร้า ความรู้สึกไร้คุณค่า และคุณภาพชีวิตที่ลดลง (Orth et al., 2008)

องค์การบริหารส่วนตำบลคำครั่ง อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี กำลังก้าวเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างชัดเจน โดยมีจำนวนผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นต่อเนื่องจากอัตราการเกิดที่ลดลงและการย้ายถิ่นของวัยแรงงาน ส่งผลให้ผู้สูงอายุจำนวนมากอาศัยอยู่ตามลำพังหรือขาดการดูแลอย่างใกล้ชิด แม้ชุมชนยังคงมีความสัมพันธ์แบบเครือญาติ แต่การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมได้ส่งผลกระทบต่อรูปแบบการดูแลผู้สูงอายุ ทั้งด้านสุขภาพ ความมั่นคงทางรายได้ และคุณภาพชีวิต ผู้สูงอายุยังเผชิญปัญหาการเข้าถึงบริการสุขภาพ การดูแลโรคเรื้อรัง และภาวะพึ่งพิง รวมถึงความรู้สึกเป็นภาระต่อครอบครัว ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อ การเห็นคุณค่าในตนเองและการมีส่วนร่วมทางสังคม ดังนั้น การจัดสวัสดิการสังคมที่สอดคล้องกับบริบทท้องถิ่นจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตและเสริมสร้างคุณค่าในตนเองของผู้สูงอายุอย่างยั่งยืน (องค์การบริหารส่วนตำบลคำครั่ง, 2568)

จากที่กล่าวมา การก้าวเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างรวดเร็ว ทำให้การจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุมีความสำคัญมากขึ้น แม้ภาครัฐจะมีมาตรการสนับสนุนต่างๆ แต่การดำเนินงานในระดับท้องถิ่นยังเผชิญข้อจำกัดด้านความครอบคลุมและความเหมาะสม โดยเฉพาะในพื้นที่ชนบท เช่น องค์การบริหารส่วนตำบลคำครั่ง อำเภอดงดง จังหวัดอุบลราชธานี ที่มีจำนวนผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น ขณะที่วัยแรงงานย้ายถิ่นออกนอกพื้นที่ ส่งผลให้ผู้สูงอายุเผชิญปัญหาด้านสุขภาพ รายได้ และความโดดเดี่ยว รวมทั้งส่งผลต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง ดังนั้น การศึกษาผลของการจัดสวัสดิการสังคมที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของผู้สูงอายุ จึงมีความสำคัญต่อการพัฒนานโยบายและการจัดสวัสดิการที่เหมาะสมและยั่งยืนในระดับชุมชน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคำครั่ง อำเภอดงดง จังหวัดอุบลราชธานี
2. เพื่อศึกษาระดับการเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคำครั่ง อำเภอดงดง จังหวัดอุบลราชธานี
3. เพื่อศึกษาอิทธิพลของการจัดสวัสดิการสังคมที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคำครั่ง อำเภอดงดง จังหวัดอุบลราชธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป ซึ่งมีสัญชาติไทยและมีภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลคำครั่ง อำเภอดงดง จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 1,224 คน (ข้อมูลผู้สูงอายุ องค์การบริหารส่วนตำบลคำครั่ง, 2568)
 - 1.2 กลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีบังเอิญ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยใช้ตารางการกำหนดกลุ่มตัวอย่างของ เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970: 607-610) จึงได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 297 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 - 2.1 การสร้างเครื่องมือ ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม เพื่อใช้ศึกษาการจัดสวัสดิการสังคมที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคำครั่ง อำเภอดงดง จังหวัดอุบลราชธานี จากการทบทวนวรรณกรรม แนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากการรวบรวมข้อมูลดังกล่าว นำมาประกอบในการสร้างเครื่องมือวิจัย
 - 2.2 การพัฒนาเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ตรวจสอบเนื้อหาของแบบสอบถามว่าครอบคลุมวัตถุประสงค์หรือไม่ จากนั้นนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงและความถูกต้องของเนื้อหา ตลอดจนไปถึงความชัดเจนและการใช้ภาษาที่เหมาะสมของข้อคำถาม นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-out) จำนวน 30 ชุด และนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น ด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .964
3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามจำนวน 297 ชุดมาใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งจำนวนชุดแบบสอบถามเท่ากับจำนวนกลุ่มตัวอย่าง การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

3.1 แจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างพร้อมอธิบายวิธีการกรอกแบบสอบถามอย่างถูกต้อง รวมถึงชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อให้ผู้ตอบเข้าใจ

3.2 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บแบบสอบถามด้วยตนเองทั้งหมด ระหว่างเดือนเดือนมกราคมถึง เมษายน พ.ศ. 2569 เพื่อให้มั่นใจว่าได้แบบสอบถามครบตามจำนวนและตรงตามกำหนดเวลา

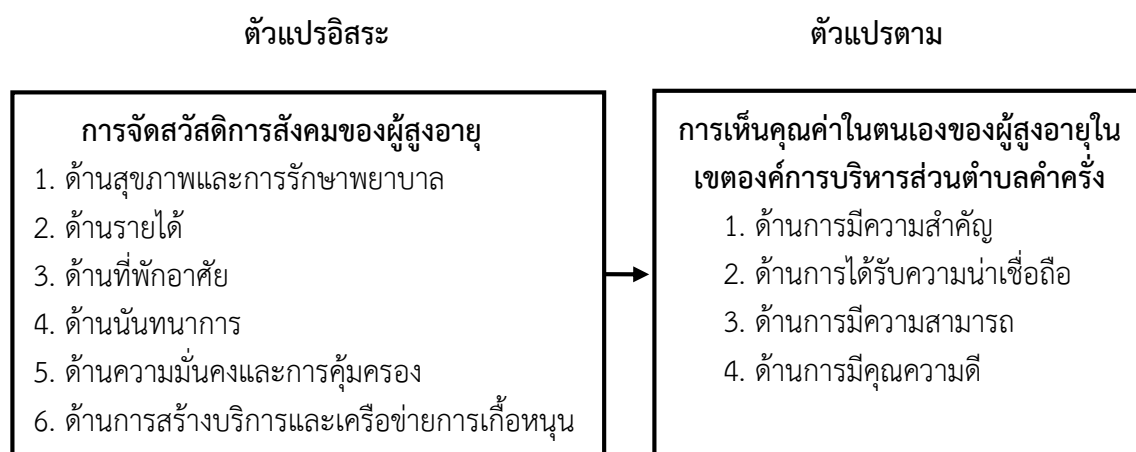
3.3 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับและนับจำนวนให้ตรงกับกลุ่มตัวอย่าง หากพบว่าแบบสอบถามฉบับใดไม่ครบถ้วนหรือไม่สมบูรณ์ จะมีการแจกแบบสอบถามทดแทนเพื่อให้ได้ ข้อมูลครบถ้วน และจัดเตรียมแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบแล้วสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลด้วย โปรแกรมคอมพิวเตอร์ต่อไป

4. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) การวิเคราะห์ ความสัมพันธ์ด้วยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson's Correlation) การวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) และการทดสอบสมมติฐาน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้นำแนวคิดตาม มาตรฐานการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย (กรมส่งเสริม การปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย, 2548: 22-27) และแนวคิดการเห็นคุณค่าในตนเองของ Coopersmith (1981: 42-43) มาประยุกต์ใช้เป็นกรอบแนวคิดของการวิจัย ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การจัดสวัสดิการสังคมที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองของ ผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคำครั่ง อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี สรุปผลการวิจัยดังนี้

1. ระดับการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคำครั่ง อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี

ผลการวิเคราะห์ระดับการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคำครั่ง อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้าน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก จัดเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านที่พักอาศัย รองลงมา คือ

ด้านการสร้างบริการและเครือข่ายการเกื้อหนุน ด้านความมั่นคงและการคุ้มครอง ด้านรายได้ ด้านนันทนาการ และอันดับสุดท้าย คือ ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคำครั่ง อำเภอดงขุดม จังหวัดอุบลราชธานี

ระดับการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคำครั่ง อำเภอดงขุดม จังหวัดอุบลราชธานี	$\bar{x}$	SD	ระดับ ความคิดเห็น	อันดับ
1. ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล	3.96	.843	มาก	6
2. ด้านรายได้	4.01	.902	มาก	4
3. ด้านที่พักอาศัย	4.21	.749	มาก	1
4. ด้านนันทนาการ	3.98	.861	มาก	5
5. ด้านความมั่นคงและการคุ้มครอง	4.11	.730	มาก	3
6. ด้านการสร้างบริการและเครือข่ายการเกื้อหนุน	4.20	.688	มาก	2
รวม	4.08	.758	มาก	

2. ระดับการเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคำครั่ง อำเภอดงขุดม จังหวัดอุบลราชธานี

ผลการวิเคราะห์ระดับการเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคำครั่ง อำเภอดงขุดม จังหวัดอุบลราชธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก จัดเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการได้รับความน่าเชื่อถือ รองลงมา คือ ด้านการมีคุณความดี ด้านการมีความสำคัญ และอันดับสุดท้าย คือ ด้านการมีความสามารถ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคำครั่ง อำเภอดงขุดม จังหวัดอุบลราชธานี

ระดับการเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคำครั่ง อำเภอดงขุดม จังหวัดอุบลราชธานี	$\bar{x}$	SD	ระดับ ความคิดเห็น	อันดับ
1. ด้านการมีความสำคัญ	4.12	.681	มาก	3
2. ด้านการได้รับความน่าเชื่อถือ	4.14	.642	มาก	1
3. ด้านการมีความสามารถ	4.00	.923	มาก	4
4. ด้านการมีคุณความดี	4.13	.806	มาก	2
รวม	4.10	.709	มาก	

3. อิทธิพลของการจัดสวัสดิการสังคมที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคำครั่ง อำเภอดงขุดม จังหวัดอุบลราชธานี

3.1 ผลการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนน (Correlation Matrix) เพื่อหาความสัมพันธ์การจัดสวัสดิการสังคม พบว่า ส่งผลต่อการเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคำครั่ง อำเภอดงขุดม จังหวัดอุบลราชธานี เท่ากับ 0.976** 0.982** 0.946** 0.974** 0.947** และ 0.951** อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเมทริกซ์สหสัมพันธ์การจัดสวัสดิการสังคมที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคำครั่ง อำเภอดงขุดม จังหวัดอุบลราชธานี

การจัดสวัสดิการสังคม	การเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองของผู้สูงอายุ	
	Pearson's Correlation	Sig. (2-tailed)
1. ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล (X ₁)	0.976**	0.000
2. ด้านรายได้ (X ₂)	0.982**	0.000
3. ด้านที่พักอาศัย (X ₃)	0.946**	0.000
4. ด้านนันทนาการ (X ₄)	0.974**	0.000
5. ด้านความมั่นคงและการคุ้มครอง (X ₅)	0.947**	0.000
6. ด้านการสร้างบริการและเครือข่ายการเกื้อหนุน (X ₆)	0.951**	0.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.2 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบปกติ (Enter Multiple Regression Analysis) โดยใช้ตัวแปรทุกตัวร่วมกันพยากรณ์อิทธิพลการจัดสวัสดิการสังคม (β) แสดงว่าตัวแปร ด้านรายได้ (X₂) ด้านนันทนาการ (X₄) ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล (X₁) ด้านที่พักอาศัย (X₃) ด้านความมั่นคงและการคุ้มครอง (X₅) และด้านการสร้างบริการและเครือข่ายการเกื้อหนุน (X₆) สามารถร่วมกันพยากรณ์การเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคำครั่ง อำเภอดงขุดม จังหวัดอุบลราชธานี มีอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 92.50 ($R^2=.925$) และค่าความคลาดเคลื่อนที่เกิดจากการพยากรณ์เท่ากับ .194 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบปกติ (Enter Multiple Regression Analysis) โดยใช้ตัวแปรทุกตัวร่วมกันพยากรณ์การจัดสวัสดิการสังคมที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคำครั่ง อำเภอดงขุดม จังหวัดอุบลราชธานี

ตัวแปรพยากรณ์	b	SE _b	β	t	Sig.
1. ด้านรายได้ (X ₂)	.602	.199	.196	16.012	.000**
2. ด้านนันทนาการ (X ₄)	.709	.089	.187	11.283	.000**
3. ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล (X ₁)	.540	.159	.183	11.001	.000**
4. ด้านที่พักอาศัย (X ₃)	.552	.069	.163	9.880	.000**

5. ด้านความมั่นคงและการคุ้มครอง (X ₅)	.541	.188	.159	12.881	.000**
6. ด้านการสร้างบริการและเครือข่ายการเกื้อหนุน (X ₆)	.501	.103	.149	10.973	.000**

$a=.441, R=.962, R^2=.925, Adj R^2=.924, SEE=.194, F=3611.873, Sig=0.000$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.3 ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า การจัดสวัสดิการสังคม เมืองค์ประกอบ 6 ด้าน ได้แก่ ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล (0.183) ด้านรายได้ (0.196) ด้านที่พักอาศัย (0.163) ด้านนันทนาการ (0.187) ด้านความมั่นคงและการคุ้มครอง (0.159) และด้านการสร้างบริการและเครือข่ายการเกื้อหนุน (0.149) มีผลเชิงบวกต่อการเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคำครั่ง อำเภอดงดง จังหวัดอุบลราชธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ระดับการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคำครั่ง อำเภอดงดง จังหวัดอุบลราชธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ องค์การบริหารส่วนตำบล พัฒนาระบบบริการทางสังคมในชุมชนให้เข้าถึงผู้สูงอายุทุกคน เช่น การดูแลที่บ้าน ศูนย์เฝ้าระวังและศูนย์ดูแลกลางคืน มีโอกาสในการพัฒนาศักยภาพตัวเอง และมีส่วนร่วมในการสร้างเครือข่ายการเกื้อหนุนระหว่างผู้สูงอายุในชุมชน และมีบริการแม่บ้านและเครือข่ายสนับสนุนช่วยเสริมสร้างคุณภาพชีวิตและความมั่นคงในการดำรงชีวิตอย่างยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิรักษ์ นกขุ่ม และคณะ (2568) วิจัยเรื่อง ความต้องการบริการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคลองศก อำเภอนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า การให้บริการด้านสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการแพทย์และสาธารณสุข ได้สนับสนุนจัดสรรงบประมาณในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ รวมไปถึงการให้บริการจากเจ้าหน้าที่ถึงบ้าน ด้านการศึกษาจัดให้ผู้สูงอายุได้เรียนรู้ทำกิจกรรมร่วมกันโดยผ่านโรงเรียนผู้สูงอายุ และจัดให้มีการทัศนศึกษาศึกษานอกพื้นที่ ด้านการประกอบอาชีพ มีการฝึกทักษะด้านการประกอบอาชีพ โดยหน่วยงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในพื้นที่ เพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถนำมาประกอบเป็นอาชีพมีรายได้เสริม ด้านเบี้ยยังชีพ ได้จัดสรรงบประมาณที่ได้รับจากภาครัฐ และดำเนินการจ่ายแก่ผู้สูงอายุ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภคอร จตุพรธนภัทร (2567) ได้วิจัยเรื่อง การกำหนดนโยบายการจัดสวัสดิการสังคมเพื่อการพึ่งพาตนเองอย่างเหมาะสมแก่ผู้สูงอายุ พบว่า การกำหนดนโยบายส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีการพึ่งพาตนเองอย่างเหมาะสม จะเป็นการช่วยลดค่าใช้จ่ายในการจัดสวัสดิการและรักษาพยาบาลในระยะยาวสนับสนุนเศรษฐกิจ ทำให้ผู้สูงอายุได้มีส่วนร่วมและมีคุณค่าทางสังคม ลดภาระพึ่งพิงสวัสดิการจากภาครัฐ พร้อมทั้งส่งเสริมให้คนทุกช่วงวัยได้อยู่ร่วมกันอย่างเข้าใจในสังคมโลกที่เปลี่ยนแปลงไปการพัฒนาโยบายสวัสดิการสังคมเพื่อส่งเสริมการพึ่งพาตนเองของผู้สูงอายุ จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ร่วมกันสร้างสังคมไทยที่ผู้สูงอายุสามารถใช้ชีวิตอย่างมีความสุข

จากผลการวิเคราะห์ระดับการเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคำครั่ง อำเภอดงดง จังหวัดอุบลราชธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้สูงอายุได้รับการดูแลเอาใจใส่จากบุคคลรอบข้างอย่างจริงใจและสม่ำเสมอ และรู้สึกว่าคุณค่ายังมีบทบาทและมีความสำคัญต่อครอบครัวและสังคม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัทธยาพร สังขรัตน์ และกฤตวรรณ สาหร่าย (2567) ได้วิจัยเรื่อง แนวทางการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุในพื้นที่ชายขอบตำบลแม่หละ อำเภอดงดง จังหวัดตาก พบว่า การส่งเสริมผู้สูงอายุเป็นรายบุคคล การยอมรับ

การเห็นคุณค่าและส่งเสริมศักยภาพ การสนับสนุนในด้านสุขภาพ ที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม การพัฒนาระบบการบริการดูแลที่มีคุณภาพ การสนับสนุนการทำงาน การให้บริการทางจิตวิทยาและการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลมีความรู้เข้าใจธรรมชาติของผู้สูงอายุ เปิดให้อาสาสมัครมาเป็นผู้ดูแลผู้สูงอายุ และด้านกระบวนการดำเนินการ มีการวางแผนงานการดำเนินงาน สอดคล้องกับภาระงาน การนิเทศกำกับติดตามอย่างต่อเนื่อง ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุทธ จีนา (2567) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการบูรณาการ บ้าน วัด โรงเรียน ในการสร้างคุณค่าในตนเองสำหรับผู้สูงอายุในชุมชนพบว่า ความสำคัญของครอบครัว การให้ผู้สูงอายุเห็นคุณค่าตนเอง บทบาทของโรงเรียน สอดแทรกเนื้อหาความกตัญญูแก่นักเรียน และโรงเรียนผู้สูงอายุ จัดให้มีหลักสูตรเพื่อพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองของผู้สูงอายุ บทบาทของราชการ เทศบาล องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จัดกิจกรรมโครงการที่ส่งเสริมความรักความผูกพันในครอบครัว กิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุได้มีบทบาท ได้รับการยกย่องเชิดชูให้เป็นปูชนียบุคคลในชุมชน

จากผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์การจัดสวัสดิการสังคมที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคำครั่ง อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานีพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับสูงมาก ผลการวิจัยสะท้อนว่า การจัดสวัสดิการสังคมที่มีคุณภาพ ครอบคลุมและตอบสนองความต้องการของผู้สูงอายุอย่างเหมาะสม ช่วยเสริมสร้างความมั่นคงทางจิตใจ ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง และการได้รับการยอมรับจากสังคม ส่งผลให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตและความภาคภูมิใจในตนเองสูงขึ้นอย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กมลพร สุดขำ และคณะ (2568) วิจัยเรื่องการจัดสวัสดิการสังคมและการพัฒนาผู้สูงอายุที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในจังหวัดนครราชสีมาพบว่า การจัดสวัสดิการสังคมและการพัฒนาผู้สูงอายุ ด้านการส่งเสริมและพัฒนาผู้สูงอายุ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับจิรทิพย์ เทียนเพิ่มพูน และคณะ (2566) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ กรณีศึกษา: เขตเทศบาลนครสมุทรสาคร อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร พบว่า ปัจจัยชุมชนของผู้สูงอายุที่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ มีความสัมพันธ์เชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบปกติ (Enter Multiple Regression Analysis) โดยใช้ตัวแปรทุกตัวร่วมกันพยากรณ์อิทธิพลการจัดสวัสดิการสังคม (β) แสดงว่าตัวแปร ด้านรายได้ (X_2) ด้านนันทนาการ (X_4) ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล (X_1) ด้านที่พักอาศัย (X_3) ด้านความมั่นคงและการคุ้มครอง (X_5) และด้านการสร้างบริการและเครือข่ายการเกื้อหนุน (X_6) สามารถร่วมกันพยากรณ์การเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคำครั่ง อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณ มีอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 92.50 ($R^2=.925$) ผลการวิจัยชี้ว่า การจัดสวัสดิการสังคมทุกด้านมีบทบาทสำคัญต่อการเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองของผู้สูงอายุ เนื่องจากสามารถตอบสนองความต้องการพื้นฐานทั้งเศรษฐกิจ สุขภาพ ความมั่นคง และสังคมอย่างครอบคลุม จึงส่งผลต่อคุณภาพชีวิต ความมั่นใจ และศักดิ์ศรีของผู้สูงอายุอย่างมีประสิทธิภาพสูง สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิลาวรรณ นาถาบำรุง (2566) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ กรณีศึกษาเขตเทศบาลเมืองมาบตาพุด อำเภอเมือง จังหวัดระยอง พบว่า อิทธิพลการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ .895 สามารถอธิบายความผันแปรปัจจัยด้านชุมชนของผู้สูงอายุ ด้วยการพยากรณ์ได้ร้อยละ 80.0 ($R^2 = .800$) และสอดคล้องกับสิริธร แซ่เอ็ง และคณะ (2568) ได้วิจัยเรื่อง การจัดสวัสดิการสังคมที่ส่งผลต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของผู้สูงอายุ องค์การบริหารส่วนตำบลศาลาลอย อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ผลการวิเคราะห์

วิธีการถดถอยพหุคูณการเห็นคุณค่าในตนเองของผู้สูงอายุองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาลอย ได้ร้อยละ 80.50 ($R^2=.805$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า การจัดสวัสดิการสังคมมีผลเชิงบวกต่อการเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคำครั่ง อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เนื่องจากผลการทดสอบยืนยันว่า สวัสดิการสังคมที่เหมาะสมช่วยตอบสนองความต้องการของผู้สูงอายุทั้งด้านกาย ใจ และสังคม ส่งผลให้ผู้สูงอายุรู้สึกมั่นคง มีคุณค่าในตนเอง และได้รับการยอมรับมากขึ้น จึงเกิดผลเชิงบวกต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิติมา ทาสุวรรณอินทร์ และคณะ (2567) ได้วิจัยเรื่อง คุณภาพชีวิตและความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของผู้สูงอายุในพื้นที่อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า คุณภาพชีวิตและความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของกลุ่มตัวอย่างมีผลเชิงบวกในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับพระมหาอำพล สมปนพโล (มูระคา) (2564) ได้วิจัยเรื่อง คุณภาพการให้บริการงานสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุของเทศบาลนครแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก พบว่า คุณภาพการให้บริการงานสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุ มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงกับคุณภาพการให้บริการงานสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

องค์ความรู้ที่ได้

ผลการวิจัยนี้สร้างองค์ความรู้ใหม่เชิงบูรณาการว่า “การจัดสวัสดิการสังคมแบบองค์รวม 6 มิติ” เป็นกลไกสำคัญในการเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองของผู้สูงอายุอย่างเป็นระบบและยั่งยืน ครอบคลุมด้านสุขภาพ รายได้ ที่พักอาศัย นันทนาการ ความมั่นคง และเครือข่ายการเกื้อหนุน ซึ่งช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และคุณค่าภายในอย่างชัดเจน การจัดสวัสดิการจึงมิใช่เพียงการสงเคราะห์ แต่เป็นระบบเสริมพลังที่ทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกถึงคุณค่า ศักยภาพ และบทบาทของตนในสังคมมากขึ้น โดยสามารถพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองได้ 4 ด้าน ได้แก่ การมีความสำคัญ การได้รับความน่าเชื่อถือ การมีความสามารถ และการมีคุณความดี โดยเฉพาะการได้รับความน่าเชื่อถือซึ่งมีอิทธิพลสูงสุด สะท้อนว่าการได้รับการยอมรับและไว้วางใจจากครอบครัวและชุมชนมีความสำคัญอย่างยิ่ง นอกจากนี้ ด้านรายได้และนันทนาการเป็นปัจจัยเชิงพยากรณ์สำคัญ ขณะที่สุขภาพและการรักษาพยาบาลเป็นพื้นฐานหลักของการพัฒนาคุณค่าในตนเอง องค์ความรู้นี้นำไปสู่การสังเคราะห์ “โมเดลสวัสดิการเสริมพลังผู้สูงอายุ” (Elderly Empowerment Welfare Model) ที่เสนอว่า หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดบริการสวัสดิการครบทั้ง 6 ด้านอย่างสมดุล จะช่วยให้ผู้สูงอายุมีความภาคภูมิใจ มีศักดิ์ศรี ลดความรู้สึกด้อยค่า และดำรงชีวิตในสังคมสูงวัยได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน เปลี่ยนบทบาทจากผู้รับการดูแลไปสู่การเป็นพลังสำคัญของชุมชนอย่างแท้จริง ดังภาพที่ 2

การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุแบบองค์รวม 6 ด้าน

ภาพที่ 2 องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย
ที่มา: เกรียงไกร แสนลา (2569)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1.1 องค์การบริหารส่วนตำบลคำครั่ง ควรส่งเสริมระบบสวัสดิการและการดูแลผู้สูงอายุแบบองค์รวม โดยองค์การบริหารส่วนตำบลควรพัฒนาระบบบริการด้านสุขภาพ การรักษาพยาบาล การคุ้มครอง และเครือข่ายการดูแลผู้สูงอายุอย่างบูรณาการ พร้อมจัดให้มีการติดตามและดูแลรายบุคคลตามสภาพ ความต้องการ เพื่อให้ผู้สูงอายุได้รับการดูแลอย่างทั่วถึง มีความปลอดภัย และมีคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างยั่งยืน

1.2 องค์การบริหารส่วนตำบลคำครั่ง ควรพัฒนาความมั่นคงทางเศรษฐกิจและความเป็นอยู่ของผู้สูงอายุ โดยสนับสนุนการสร้างรายได้ การส่งเสริมอาชีพที่เหมาะสม กองทุนสวัสดิการชุมชน และการจัดสรรสิ่งจำเป็นในการดำรงชีวิต รวมถึงการปรับปรุงสภาพที่พักอาศัยให้เหมาะสมและปลอดภัย เพื่อช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายและเสริมสร้างความมั่นคงในการดำรงชีวิต

1.3 องค์การบริหารส่วนตำบลคำครั่ง ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางสังคมและกิจกรรมนันทนาการอย่างต่อเนื่อง โดยจัดกิจกรรมที่หลากหลายและเหมาะสมกับวัย เช่น กิจกรรมทางวัฒนธรรม

การออกกำลังกาย การทัศนศึกษา และกิจกรรมจิตอาสา เพื่อเพิ่มโอกาสในการพบปะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ลดความโดดเดี่ยว และเสริมสร้างสุขภาวะทางกายและจิตใจของผู้สูงอายุ

1.4 องค์การบริหารส่วนตำบลคำครั่ง ควรสนับสนุนการใช้ศักยภาพและประสบการณ์ของผู้สูงอายุในการพัฒนาชุมชน โดยเปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุมีบทบาทในการถ่ายทอดองค์ความรู้ ภูมิปัญญา และประสบการณ์แก่คนรุ่นใหม่ รวมถึงการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสาธารณะของชุมชน เพื่อสร้างความภาคภูมิใจ ความรู้สึกมีคุณค่า และการเป็นกำลังสำคัญของสังคม

1.5 องค์การบริหารส่วนตำบลคำครั่ง ควรเสริมสร้างการยอมรับและคุณค่าทางสังคมของผู้สูงอายุ โดยส่งเสริมกิจกรรมที่สร้างความเคารพ ความน่าเชื่อถือ และการยกย่องผู้สูงอายุในฐานะแบบอย่างของชุมชน ควบคู่กับการสนับสนุนการดำรงชีวิตตามหลักคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อให้ผู้สูงอายุเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง มีศักดิ์ศรี และสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข และมีคุณค่าอย่างยั่งยืน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรขยายขอบเขตการศึกษาไปยังพื้นที่อื่นหรือเปรียบเทียบระหว่างหลายชุมชน เพื่อศึกษาความแตกต่างของรูปแบบการจัดสวัสดิการสังคมที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองของผู้สูงอายุในบริบททางสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมที่หลากหลาย อันจะช่วยให้ได้ข้อค้นพบที่ครอบคลุมและสามารถประยุกต์ใช้เชิงนโยบายได้กว้างขวางยิ่งขึ้น

2.2 ควรศึกษาปัจจัยเพิ่มเติมที่อาจมีอิทธิพลต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของผู้สูงอายุ เช่น ความสัมพันธ์ในครอบครัว การสนับสนุนทางสังคม ภาวะสุขภาพจิต การเข้าถึงเทคโนโลยี หรือการมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อพัฒนาองค์ความรู้เชิงบูรณาการที่สามารถอธิบายคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุได้อย่างรอบด้านมากขึ้น

2.3 ควรใช้การวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) โดยผสมการวิจัยเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ เพื่อให้สามารถวิเคราะห์ทั้งระดับความสัมพันธ์ของตัวแปรและเข้าใจประสบการณ์เชิงลึกของผู้สูงอายุ ผู้ดูแล และผู้กำหนดนโยบาย ซึ่งจะช่วยให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้นสำหรับการพัฒนารูปแบบสวัสดิการสังคมที่ตอบสนองความต้องการของผู้สูงอายุอย่างแท้จริง

เอกสารอ้างอิง

- กมลพร สุตขำ, กานดา วรรณเกียรติ และเบญญาศิริ งามสะอาด. (2568). การจัดสวัสดิการสังคมและการพัฒนาผู้สูงอายุที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในจังหวัดนครราชสีมา. *วารสารสหศาสตร์การพัฒนาสังคม*, 3(6): 671-684.
- กรมกิจการผู้สูงอายุ. (2567). *แผนปฏิบัติการด้านผู้สูงอายุ ระยะที่ 3 (พ.ศ.2566-2580)*. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://www.dop.go.th/th/laws/1/28/843> [2 กันยายน 2568].
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2548). *มาตรฐานการสงเคราะห์ผู้สูงอายุ*. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย.
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2562). *แนวทางการจัดสวัสดิการสังคมในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: กระทรวงมหาดไทย.
- จิรทีปต์ เทียนเพิ่มพูน, ณฐนนท ทวีสิน และสุนิตดา เทศนิยม. (2566). การพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ กรณีศึกษา: เขตเทศบาลนครสมุทรสาคร อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร. *วารสารสังคมศาสตร์ปัญญาพัฒนา*, 6(1): 243-256.

- ฐิติมา ทาสวรรณอินทร์, สายฝน สุภาศรี, วารุณี พันธวงศ์ และวรัญญา มณีรัตน์. (2567). คุณภาพชีวิตและความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของผู้สูงอายุในพื้นที่อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย. *วารสารวิจัยการพยาบาลและการสาธารณสุข*, 4(3): 2-19.
- พระมหาอำพล สมปนพโล (มจรคา). (2564). คุณภาพการให้บริการงานสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุของเทศบาลนครแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 7(2): 70-82.
- พัทธยาพร สังขรัตน์ และกฤตวรรณ สาหร่าย. (2567). แนวทางการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุในพื้นที่ชายขอบ ตำบลแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก. *วารสารคณะนิติศาสตร์*, 15(1): 52-67.
- ภคอร จตุพรธนภัทร. (2567). การกำหนดนโยบายการจัดสวัสดิการสังคมเพื่อการพึ่งพาตนเองอย่างเหมาะสมแก่ผู้สูงอายุ. *วารสารการบริหาร การจัดการและการพัฒนาที่ยั่งยืน*, 2(2): 375-386.
- ยุรธร จินา. (2567). รูปแบบการบูรณาการ บ้าน วัด โรงเรียน ในการสร้างคุณค่าในตนเองสำหรับผู้สูงอายุในชุมชน. *Journal of Interdisciplinary Social Development (JISDIADP)*, 2(1): 1-14.
- วิลาวรรณ นากำรุ่ง. (2566). การพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ กรณีศึกษาเขตเทศบาลเมืองมาบตาพุด อำเภอเมือง จังหวัดระยอง. *Procedia of Multidisciplinary Research*, 1(10): 34.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2564). *สถิติผู้สูงอายุในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักงานสถิติแห่งชาติ.
- สิริธร แซ่เจียง, อีรพล กาญจนากาศ และคุณหญิงณฐนท ทวีสิน. (2568). การจัดสวัสดิการสังคมที่ส่งผลต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของผู้สูงอายุ องค์การบริหารส่วนตำบลศาลาลอย อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. *วารสาร มจร โกศยปริทรรศน์*, 3(2): 1-19.
- องค์การบริหารส่วนตำบลคำครั่ง. (2568). *ฐานข้อมูลผู้สูงอายุ*. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://www.khamkhrang.go.th/> [2 ธันวาคม 2568].
- อภิรักษ์ นกขัม, อมร หวังอัครางกูร และวาสนา จาตุรัตน์. (2568). ความต้องการบริการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคลองศก อำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี. *วารสารสันติสุขปริทรรศน์*, 6(1): 15-27.
- Bowling, A. (2007). *Research methods in health: Investigating health and health services*. McGraw-Hill.
- Coopersmith S. (1981). *The antecedents of self-esteem*. 2nd ed. California: Consulting Psychologists Press, Inc.
- Cronbach, L.J. (1990). *Essentials of psychological testing*. 5th ed. New York: Harper Collins Publishers.
- Krejcie, R.V. & Morgan, D.W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3): 607-610.
- Orth, U., Robins, R.W., & Roberts, B.W. (2008). Self-esteem development from age 14 to 30 years: A longitudinal study. *Journal of Personality and Social Psychology*, 95(3): 703-725.
- Rosenberg, M. (1965). *Society and the adolescent self-image*. Princeton, NJ: Princeton University Press.

